

AUTOSUUNNISTUKSEN SÄÄNNÖT

10. Yleiset määritelmät ja perusteet

- 10.1. Autosuunnistuksen määritelmä
- 10.1.1. Autosuunnistuksen termit
- 10.2. Kilpailureitti
- 10.3. Ajomääräite
- 10.4. Ajomääräys
- 10.5. Lisämääräys
- 10.6. Lisäajo-ohje
- 10.7. Virallinen kilpailuaika
- 10.8. Sähköinen ajanotto - EMIT
- 10.9. Kilpailukortti
- 10.10. Kilpailunumero
- 10.11. Keskeyttäminen
- 10.12. Ennakkoharjoittelu
- 10.13. Vastalauseet
- 10.14. Pistelaskuperusteet
- 10.15. Tasatulokset
- 10.16. Vieras apu
- 10.17. Onnettomuustapauksissa annettava apu
- 10.18. Tiekatko
- 10.19. Toisen kilpailijan huomioiminen
- 10.20. Kilpailualue

20. Reitinmäärittely

- 20.1. Sallitut reitinmäärittelytavat
- 20.2. Reitinmäärittelytapoja koskevia määräyksiä
- 20.3. Vaihtopiste
- 20.4. Suunnistusperusteen vaihtuminen kartalta toiselle
- 20.5. Reitinmäärittelyperusteiden tärkeysjärjestys
- 20.6. Karttavirheet
- 20.7. Käytettävä tarkkuus
- 20.8. Kartat
- 20.9. Reittiä koskevia määräyksiä
- 20.10. Eri luokkien reitit

30. Suoritusajan määrittely

- 30.1. Jaksottainen ajo
- 30.2. Jaksot ja tauot
- 30.3. Mittaritarkistusmatka
- 30.4. Keskinopeusajo
- 30.5. Aika-ajo
- 30.6. Nopeusrajoitusalueet
- 30.7. Virhevapaa aika
- 30.8. Ihanneajoaika
- 30.9. Ihannesaapumisaika
- 30.10. Myöhästymisraja
- 30.11. Lähtö ja maali

40. Tarkastusasemat ja niiden toiminta

- 40.1. Sallitut tarkastusasemat
- 40.2. Tarkkailuasema
- 40.3. Tarkastusasemien sijoittaminen

- 40.4. Tarkastusasemien merkitseminen
- 40.5. Tarkastusasemien toiminta-aika
- 40.6. 0-auto
- 40.7. Saapuminen aikatarkastusasemalle
- 40.8. Väärältä suunnalta saapuminen
- 40.9. Saapumisaika
- 40.10. Merkintä kilpailukorttiin ja EMIT-kortin leimaus
- 40.11. Aikatarkastusaseman pöytäkirja
- 40.12. Kilpailupaperien jakaminen
- 40.13. Viallinen tarkastusasema

50. Kilpailijoita koskevia määräyksiä

- 50.1. Osanotto-oikeus
- 50.2. Roolit
- 50.3. Osanotto ja vastuu
- 50.4. Ilmoittautuminen
- 50.5. Jälki-ilmoittautuminen
- 50.6. Ilmoittautumisen peruuttaminen

60. Kilpailijan luokitus autosuunnistuksessa

- 60.1. Kilpailuluokat
- 60.2. Voimassaolo
- 60.3. Vaatimukset nousuun luokissa
- 60.4. Siirtyminen
- 60.5. Kuljettajat ja kartanlukijat
- 60.6. Yhdistetyt luokat
- 60.7. Luokituspistetaulukko

70. Kilpailuja koskevia määräyksiä

- 70.1. Kilpailumuodot
- 70.2. Toimitsijalisenssit
- 70.3. Maastovalvoja
- 70.3.1. Kilpailukonsultti
- 70.4. Tuomariston puheenjohtaja
- 70.5. Tuomarit
- 70.6. Osanottomaksut
- 70.7. Palkinnot
- 70.8. Tuloluettelo
- 70.9. Kilpailun peruuttaminen
- 70.10. Arvokilpailut ja niiden lähtöjärjestys
- 70.11. Arvokilpailuiden ratamestareiden hyvittäminen kyseisen vuoden SM- ja Cup -pisteitä laskettaessa
- 70.12. Kilpailukutsu
- 70.13. Lähtöluettelo

80. Kilpailijan varusteita koskevat määräykset

- 80.1. Autosuunnistuksen katsastusvaatimukset
- 80.2. Auton vaihto
- 80.3. Ulkopuolinen kommunikaatio

90. Kilvet ja viitat

- 90.1. Autosuunnistuskilpailuissa käytettävät kilvet

10. Yleiset määritelmät ja perusteet

10.1. Autosuunnistuksen määritelmä

Autosuunnistuksessa noudatetaan jäljempänä esitetyjä autosuunnistuksen sääntöjä sekä soveltuvin osin autourheilun yleisiä sääntöjä. Autosuunnistussajon tarkoituksena on moottoriajoneuvoliikenteestä annettuja lakeja ja asetuksia noudattaen sekä soveltuvin kohdin FIA:n sääntöjen mukaan, kiinnittäen erityistä huomiota liikenneturvallisuuden vaatimuksiin, kehittää taitavia kuljettajia ja kartanlukijoita, jotka maamme vaihtelevissa tie- ja ilmasto-olosuhteissa pystyvät vaativiinkin suorituksiin auton ohjaamisessa, suunnistamisessa ja auton varustamisessa. Kilpailussa arvostellaan kilpailijan taitoa ajaa kartan mukaan järjestäjän laatimaa reittiä määrättyä ajoaikoja tai -nopeuksia noudattaen.

10.1.1. Autosuunnistuksen termit

Autosuunnistuksen säännöissä käytettävät lyhenteet ja käsitteet:

EMIT	- sähköinen aikaleimausjärjestelmä
JAT	- julkinen miehitetty aikatarkastusasema jakson lopussa
EMIT-JAT	- julkinen miehittämätön aikatarkastusasema, tuloajan leimaus
EMIT-ULA	- julkinen miehittämätön aikatarkastusasema, uuden lähtöajan leimaus
EMIT-MLA	- julkinen miehitetty aikatarkastusasema, uuden lähtöajan leimaus
AT	- salainen miehitetty aikatarkastusasema
EMIT-AT	- salainen miehittämätön aikatarkastusasema, tuloajan leimaus
JRT	- julkinen miehitetty reittitarkastusasema
RT	- salainen miehittämätön reittitarkastusasema
MRT	- salainen miehitetty reittitarkastusasema
LEIMA	- salainen miehittämätön leimattava reittitarkastusasema

10.2. Kilpailureitti

Kilpailureitti on ajomääräitteen määritelty reitti lähdöstä maaliin. Kilpailijan on ohitettava lähtö, julkiset tarkastusasemat ja maali oikeassa järjestyksessä niiden toiminta-aikana sekä pyrittävä käymään muut aika- ja reittitarkastusasemat oikeassa järjestyksessä niiden toiminta-aikana.

10.3. Ajomääräite

Ajomääräitteitä ovat kilpailijalle annettava ajomääräys, lisäajo-ohjeet, lisämääräykset, kartat ja tiekirjat. Ajomääräitteistä kartat ja tiekirjat, lisämääräykset ja lisäajo-ohjeet voidaan antaa kilpailijalle myös kilpailun aikana julkisilla miehityksillä tarkastusasemilla (JAT, EMIT-MLA ja JRT). Lisäksi MRT:llä voidaan jakaa lisäajo-ohje. Lisämääräys voidaan jakaa reitillä myös muussa pisteessä kohdan 10.5. mukaisesti. Ajomääräitteiden avulla määritellään ajettava reitti sekä ajoaika tai -nopeus kullekin vaihtopistevälille erikseen. Ajomääräitteet on annettava toisistaan poikkeaville reiteille erillisinä. Kilpailun kaikki

julkiset tarkastusasemat (JAT, EMIT-JAT ja JRT), lähtö, maali ja tulosten julkaisuapaikka on osoitettava lähdössä kilpailijalle jaettava kartassa.

10.4. Ajomääräys

Ajomääräys on kilpailijalle ilmoittautumisen yhteydessä annettava kirjallinen ohje. Siinä kerrotaan kullakin pistevälillä noudatettava ajoaika tai nopeus, minkä numeroisella ja mittakaavaisella kartalla kukin pisteväli on määritelty, jaksojen kestoajat, tauot, julkisten tarkastusasemien sijaintipisteet sekä mittarintarkastusmatkan ja reitin mittausta koskevat tiedot (jos mittarintarkastusmatka ajetaan kilpailun aikana). Ajomääräykset on annettava toisistaan poikkeaville reiteille erillisinä.

10.5. Lisämääräys

Lisämääräys on ajomääräitteitä muuttava kirjallinen määräys, joka voidaan antaa kilpailun aikana olosuhteiden muuttuessa järjestäjästä riippumattomista syistä. Lisämääräys voidaan antaa reitin varrella vain sellaisessa paikassa, jonka ohi ei käytännöllisesti katsoen voi ajaa muuta tietä kuin reittiä pitkin.

10.6. Lisäajo-ohje

Miehitettyllä tarkastusasemalla saa jakaa kirjallisen lisäajo-ohjeen, joka muuttaa asemalla käyneen kilpailijan reittiä lyhyellä matkalla kilpailijan palauttamiseksi reitin jatko-osuudelle. Lisäajo-ohjeessa annetaan ajo-ohje seuraavaan vaihtopisteeseen. Annettavan ajoajan on oltava sellainen, että asemalla käynyt ja asemalla käymätön kilpailija ovat samassa asemassa ihanneajan suhteen ko. vaihtopisteessä. Lisäajo-ohjeen jakaneen aseman ja seuraavan vaihtopisteen välillä ei saa olla tarkastusasemia.

10.7. Virallinen kilpailu aika

Lähtö-, maali- ja tuloslaskentapaikalla on oltava virallista kilpailu-aikaa osoittava kello.

10.8. Sähköinen ajanotto - EMIT

Sähköisestä ajanotosta käytetään jäljempänä näissä säännöissä nimitystä EMIT. Kilpailussa käytetään joko järjestäjän tarjoamaa tai omaa EMIT-korttia kilpailukutsun mukaisesti. Oma EMIT-korttia käytettäessä EMIT-kortin numero on ilmoitettava Kiti-järjestelmään kilpailuun ilmoittautumisen yhteydessä ja luovutettava EMIT-kortti kilpailunumerolla varustettuna järjestäjälle lähtöpaikalla ilmoitautuutuksessa. Kilpailija on itse vastuussa, että käyttää ilmoittamaansa EMIT-korttia. Arvokilpailuissa kilpailun järjestäjän tulee varustaa EMIT-kortit tarkistuslipukkeella. Leimaukset on suoritettava siten, että leimauksista jää jälki lipukkeeseen. Kilpailija suorittaa lähdön aikaleimauksen EMIT-kortilla itse lähdössä jaettavien paperien kajoajalla. Mikäli kilpailija myöhästyy lähdöstä, toimitsija leimaa EMIT-kortin lähtöleimasimessa kilpailijalle määrättyä leimausajalla. Kilpailussa voi olla osa aikatarkastusasemista EMIT-asemia, jolloin kilpailu

KILPAILUKORTTI

Kortti no 1

	n:o	
	L-aika	
	Auto- pojat	
		
	luokka	auto
	seura	seura
	kuski	kartturi

kutsutaan EMIT-kilpailuksi ja siitä pitää ilmoittaa kilpailukutsussa tai viimeistään lähtöluettelossa.

EMIT-kortin kadottaminen johtaa kilpailusta sulkemiseen.

10.9. Kilpailukortti

Kilpailukortti on täytettävä numerojärjestyksessä ja esitettävä miehitettyä tarkastusasemalla merkintää varten ja luovutettava reitillä ja/tai maalissa välittömästi järjestäjän haltuun järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Jälkeenpäin toimitetut kilpailukortit johtavat kilpailusta sulkemiseen.

Tarkastusasemamerkinnot tehdään kilpailukorttiin perättäiseen järjestykseen kukin merkintä aina seuraavalle vapaalle merkintäriville. Kilpailija saa kirjoittaa kilpailukorttiin vain miehittämättömien reittitarkastusasiemien tunnukset, tehdä reittileimaukset järjestäjän asettamilla leimasimilla (pihtileimasin + teksti LEIMA tai L, katso 40.1.) tai EMIT:iä käytettäessä kirjoittaa todelliset leimausaikinsa. Muiden merkintöjen tekeminen tai kilpailukortin kadottaminen tai oleellisten tietojen repiminen kilpailukortista pois merkitsee kilpailusta sulkemista.

Oheisten mallien mukaisia kilpailukortteja (rivin korkeus 14 mm) käytetään kilpailuissa. Kortit on numeroitava juoksevasti (kortti n:o) ja niitä on jaettava riittävästi, vähintään 13 vapaata merkintäriiviä on oltava mahdollisille ylimääräisille merkinnöille.

10.10. Kilpailunumero

Kilpailunumeroa käytettäessä se on kiinnitettävä järjestäjän määräämään paikkaan.

10.11. Keskeyttäminen

Keskeyttämisestä on ilmoitettava kilpailun järjestäjille henkilökohtaisesti, puhelimella tai toisen kilpailijan välityksellä. Ilmoituksen laiminlyönnistä rangaistaan varoituksella. Kilpailijan on heti keskeytettyään poistettava kilpailunumerot ja järjestäjän mainokset.

Keskeyttäneeksi katsotaan myös kilpailupari, joka on:

- jättänyt maalin käymättä
- jättänyt julkisen tarkastusaseman (JAT tai JRT) käymättä
- ylittänyt jaksokohtaisen myöhästymisrajan
- ylittänyt kokonaisu-myöhästymisrajan
- ylittänyt kilpailukorttien käyttötilan
- EMIT:iä käytettäessä jättänyt leimaamatta julkisella aikataarkastusasemalla (EMIT-JAT tai EMIT-JAT+EMIT-ULA tai EMIT-JAT+EMIT-MLA)

10.12. Ennakkoharjoittelu

Harjoittelu kilpailualueella ja tutustuminen kilpailualueen tiestöön on kielletty kutsun julkaisemisen tai kilpailun välisenä aikana. Myös kilpailun aikainen taroituksellinen ennakkotutustuminen kilpailualueeseen on kielletty.

10.13. Vastalauseet

Vastalauseen jättämisoikeus kuuluu ainoastaan kilpailijalle. Kuitenkin kilpailun johdolla on oikeus, vaikka vastalauseita ei ole jätetty, ryhtyä näihin sääntöihin nojautuen niihin toimenpiteisiin, jotka olosuhteisiin katsoen näyttävät oikeutetuilta. Näin tehty päätös perusteluineen on esitettävä kilpailun virallisella ilmoitustaululla. Tehtyjä päätöksiä tai toimenpiteitä vastaan on kilpailijalla aikaa vastalauseen tekemiseksi 30 min päätöksen ilmoittamishetkestä ja vähintään 30 min tuloslaskentapaikalle saapumisesta.

Oikeus vastalauseen tekemiseen koskien ilmoittautumisen pätevyyttä, ajoneuvon asianmukaisuutta tai reittiä ja reittitapahtumaa päättyy 30 min kilpailijan maaliin saapumisen jälkeen lisättyä maalin ja tuloslaskentapaikan välisellä ajoajalla. Järjestäjän tulee huolehtia siitä, että kilpailijalla on 30 min aikaa reittiipirrosten ja tarkastusasiemien sijainnin tarkistamiseen mallikartoista.

Vastalause, joka koskee katsastusmiesten tekemiä päätöksiä, on jätettävä 10 min kuluessa siitä, kun päätös on ilmoitettu asianomaiselle kilpailijalle. Autosuunnistusautojen katsastusvaatimusten vastaisessa kunnossa olevalle autolle ei anneta lähtöluupa.

Vastalause, joka koskee tuloksia, on jätettävä 10 min kuluessa kyseisen luokan tulosten julkaisemisen jälkeen, paitsi jos tulokset julkaistaan samanaikaisesti, on vastalauseaika 30 min.

Kilpailuomistossa ja tuloslaskentapaikalla on oltava virallinen ilmoitustaulu, jossa kilpailua koskevat tiedotukset, kuten esim. tuomariston päätökset, julkistetaan.

10.14. Pistelaskuperusteet

Virhepisteet muodostuvat seuraavasti:

- virhevapaa aika +/−10 s
- jokainen virhevapaan ajan ylittävä myöhästymissekunti 1 vp
- jokainen virhevapaan ajan ylittävä ennakkosekunti 3 vp
- puuttuva AT-käynti 1 800 vp
- kilpailukortista puuttuva miehitetyn aseman AT-, JAT- tai JRT-merkintä 300 vp
- ylimääräinen AT-, JAT- tai JRT-merkintä 600 vp
- kilpailijan muuttama tai sotkema AT-merkintä hylkäys
- oikeasta asemajärjestyksestä puuttuva LEIMA-, MRT- tai RT-merkintä 600 vp
- muutettu, sotkettu tai leima-aseman kanssa samalle riville tehty RT-merkintä (muutettua tai sotkettua merkintää ei huomioida reittijärjestyksessä, leima ja samalla rivillä oleva RT-merkintä huomioidaan reittijärjestyksessä)
- kilpailijan jättämä tyhjä rivi kilpailukortissa ennen 600 vp (maalimerkin jälkeen jätetty tyhjä rivi ei rangaista)
- väärässä järjestyksessä täytetyt kilpailukortit 1 200 vp/korttipari
- julkisen aikataarkastusaseman (JAT) ja maalin maksimiaikavirhepisteet 3 600 vp (5400 vp, mikäli jaksokohtainen myöhästymisraja)

- on muuttunut kohdan 30.10. perusteella.)
- aikatarkastusaseman (AT) maksivirhepisteet 1 800 vp
- EMIT-kortista puuttuva leimausaika (EMIT-AT) 1 800 vp
- EMIT-kortissa on leimaus ko. asemalla:
  - puuttuva EMIT-AT merkintä kilpailukortista 600 vp
  - puuttuva EMIT-JAT merkintä kilpailukortista 600 vp
  - puuttuva EMIT-ULA merkintä kilpailukortista 600 vp
- EMIT-JAT ylimääräinen lähtöaika merkintä kilpailukortissa 0 vp
- EMIT-ULA puuttuva leimaus EMIT-kortista 600 vp
- EMIT-MLA puuttuva leimaus EMIT-kortista 600 vp
- jälkikäteen toimitetuista kilpailukorteista seuraa kilpailusta sulkeminen
- EMIT-kortin kadottamisesta seuraa kilpailusta sulkeminen

Mikäli asemien käyntijärjestys voidaan tulkita kilpailukortista useammalla eri tavalla, tuomitaan asemajärjestys aina kilpailijalle edullisimman vaihtoehdon mukaan.

Aikatarkastusaseman aikavirhepisteet lasketaan oikean asemajärjestyksen mukaan otetulta asemalta. Ylimääräiseksi AT-merkinnäksi tulkittua asemalta ei voi saada aikavirhepisteitä.

Kun kilpailija on saapunut jakson lopussa olevalle julkiselle tarkastusasemalle (JAT, EMIT-JAT tai maali) ja saanut siitä merkinnän kilpailukorttiinsa tai suorittanut EMIT-JAT:lla tai maalisssa leimauksen, jaksolle ei saa palata. Paluusta seuraa hylkäys.

Liikennemerkkein tai kilvellä n:o 11 annetun nopeusrajoituksen ylittämisestä rangaistaan:

0,1–5,0 km/h	0 vp
5,1–10,0 km/h	200 vp
10,1–20,0 km/h	400 vp
20,1–	kilpailusta sulkeminen

Liikenne rikkomuksesta rangaistaan 400 vp. Törkeästä liikenne rikkomuksesta seuraa kilpailusta sulkeminen, joka tapahtuu tuomariston päätöksellä kilpailijan kuulemisen jälkeen.

10.15. Tasatulos

Saman virhepistemäärän saaneista voittaa se, joka on voittanut useammassa arvostelukohteessa (arvostelukohde on jokainen tarkastusasema erikseen). Jos tilanne tämän jälkeen on tasan, jaetaan useampi sama sija ja seuraava(t) sija(t) jätetään jakamatta. Saman sijan saaneiden palkinnot arvotaan ao. kilpailijoiden kesken.

10.16. Vieras apu

Kilpailun aikana saa vierasta apua käyttää ainoastaan tieltä suistuneen tai kiinni jääneen auton siirtämiseksi reitin välittömälle jatko-osalle sekä korjaus- ja huoltotöihin. Kaikki muu kilpailusuoritukseen liittyvä vieras apu on kielletty. Tämän säännön rikkomisesta seuraa hylkäys. Art. 10.17. kohtaa ei tulkita ulkopuoliseksi avuksi.

10.17. Onnettomuustapauksissa annettava apu

Onnettomuustapauksissa on kilpailijan annettava apua loukkaantuneille. Avunannossa menetetty aika hyvitetään kirjallisen anomuksen perusteella. Aikahyvitysanomus on tehtävä kirjallisesti maalissa kilpailukortteja luovutettaessa.

Jos kilpailija joutuu keskeyttämään avunannon takia, palautettakoon osanottomaksu hänelle.

10.18. Tiekatko

Mikäli ajomääritteissä määriteltyä reittiä ei voida noudattaa tietyllä reitin osalla, voi kilpailija ottaa tiekatkon jäljempänä mainituihin ehtoihin. Tällöin kilpailijan on pyrittävä virallisiin kilpailukarttoihin merkityjä teitä seuraavaan lähimpään vaihtopisteeseen kulkematta reitin jatko-osalla reittiä vastaan.

Aikalaskussa lasketaan suoritusajaksi tiekatkoa edeltäneen vaihtopisteen ja reitille paluun jälkeen ensimmäisen vaihtopisteen välille 11, 21 tai 31 min. Kilpailijan on ilmoitettava reitille paluunsa jälkeen seuraavalle miehitykselle aikatarkastusasemalle tai JRT:lle sekä tuloslaskennalle kirjallisesti tiekatkon ottamisesta sekä syy ja valittu suoritus aika.

Tiekatkon perusteeksi hyväksytään:

1. Poikki mennyt tai tukkeutunut tie, jota ei § 10.1.: n tarkoittamassa mielessä saada avatuksi tai kierrettyksi lähietäisyydeltä (n. 25 m). Ajoneuvon aiheuttama tukkeuma oikeuttaa tiekatkoon vain, mikäli ajoneuvo ei saada (liikenneonnettomuus) tai sitä ei pystytä siirtämään pois tieltä. Kanssakilpailijan kiinni jäänyt ajoneuvo ei oikeuta tiekatkoon
2. Tienomistajan ehdoton ajokiello, joka kilpailijan on näytettävä toteen.
3. Puuttuva reitti-, nopeus- tai aikamääritys. Vilpillisesti otetuksi todettu tiekatko aiheuttaa kilpailusta sulkemisen ja AKK:n määräämän rangaistuksen. Tiekatkon käsittelee kilpailun johto. Hyväksytyt tiekatkon kesto (11, 21 tai 31 min) lisätään kilpailijan myöhästymisrajoihin.

10.19. Toisen kilpailijan huomioiminen

Mikäli takaa lähestyvä nopeampi kilpailija ilmoittaa merkillä haluavansa ohittaa, on edellä ajavan mahdollisimman nopeasti annettava tietä.

Pysähdyttäessä reitillä on toiselle kilpailijalle annettava esteetön kulku.

10.20. Kilpailualue

Kilpailualueelle ei saa palata ennen kilpailun päättymistä.

20. Reitinmäärittely

20.1. Sallitut reitinmäärittelytavat

Sallitut reitinmäärittelytavat ovat:

1. Kilpailukarttaan kopioitu piirros
2. Kilpailukarttaan kopioidut hevosenkenkämääritteet
4. Tiekirja (vain siirtymäosuuksilla)
5. Viitoitus

Kilpailussa käytettävät reitinmäärittelytavat (2-4) on ilmoitettava kilpailukutsussa.

20.2. Reitinmäärittelytapoja koskevia määräyksiä

Tapa 1 (Ei käytössä)

Tapa 2

Reitti määritellään viivapiirroksena.

Kiertosuuntanuolien ja apupisteiden avulla yksilitteisiksi määritellyt pistevälit on ajettava lyhimällä mahdollisella tavalla U-käännöksiä tekemättä.

Jokainen lenkki reittiiviivassa on merkittävä kiertosuuntanuolella. Jos pistevälillä on useampi kuin yksi lenkki, silloin kaikki lenkit on merkittävä apupisteillä. Apupiste (merkitään isoilla kirjaimilla A, B, C jne.) voidaan ohittaa vain kerran aakkosjärjestyksen mukaisesti. Apupisteitä käytettäessä kartalla voi olla vain yksi pisteväli.

Reittiiviiva on kopioitava karttaan niin, ettei ole vaaraa sekoittaa karttamerkkejä ja reitinmäärittelymerkin-tojia. Reittiiviivan ja pohjavärin on erottava selvästi toisistaan.

Tapa 3

Reitti määritellään hevosenkenkämääritteiden avulla.

Määritteet numeroidaan pistevälikohtaisesti juoksevasti (1, 2, 3 jne.). Määritteiden kokonaismäärä pitää ilmoittaa kartassa. (Esimerkki: pistevälillä 22-23 on yhdeksän (9) määrittepistettä, joten merkintä on P22-1- >9-P23.) Pistevälit ajetaan määritteiden osoittamassa numerorajestyksessä. Määritteeltä määritteelle ajetaan numerorajestyksessä (1-2- 3...) lyhintä karttaan merkittyä ajouraa pitkin U-käännöksiä tekemättä. Järjestyksessä seuraavaan hevosenkenkämääritteeseen ajetaan vain sen avoimesta suunnasta. Hevosenkenkämääritteen lävitse ei voi kulkea muulloin kuin numerorajestyksen osoittamassa kohdassa. Yhdellä kartalla ei voi olla kuin yksi pisteväli. Määritteet on sijoitettava niin, että lyhin ajoura määritteeltä toiselle on silmällä havaittavissa (lyhin ajoura on kartalta mitattuna eroavalta osaltaan vähintään 20% lyhyempi kuin toiseksi lyhyin). Ajouran katkaisu on merkittävä vähintään 5 mm halkaisijaltaan olevalla valkoisella ympyrällä. Hevosenkenkämäärite on sijoitettava siten, ettei se kosketa muita ajourien karttamerkkejä kuin sille ajettavaa ajouraa. Käytössä olevat ajourat pitää erottaa muista karttamerkeistä selkeästi käytettävästä kartasta.

Tapa 4

Tiekirja

Tiekirjan osalta sovelletaan rallikilpailujen säännöissä olevaa esitystapaa.

Tapa 5

Viitoitus

Alku- ja loppupisteiltään ajomääritteessä määrittelemättömtä viitoitusta saa käyttää vain lyhyessä oikaisussa, pihan läpiajossa tai vastaavassa. Tällöin viitoituksen alkukilpi on sijoitettava ennen sitä pistettä, missä poiketaan ajomääritteen tieltä. Loppukilpi sijoitetaan välittömästi sen pisteen jälkeen, missä viitoitettu ajoura ja ajomääritteen osoittama tie yhtyvät.

Yksittäisiä kilpiä saa käyttää vain helpottamaan suunnistusta silloin, kun pysytään ajomääritteen mukaisella reitillä. Viitoituksen apuna suositellaan käytettäväksi lippusimaa tms. selvästi näkyvää nauhaa. Viitoituksen päättymispisteessä tulee olla riittävä suunnistusperuste.

Viitoitusta voidaan käyttää ajomääritteen mukaisen reitin muuttamiseksi vain reitin hyväksymisen jälkeen tulleiden muutostarpeiden johdosta. Viitoitetulle osuudelle ei voi sijoittaa tarkastusasemaa.

20.3. Vaihtopiste

Vaihtopiste on selvästi autosta näkyvä sekä kartalla paikannettavissa oleva kohta, jossa ajoperuste voi muuttua. Vaihtopisteet on numeroitava juoksevasti (1, 2, 3 jne.).

20.4. Suunnistusperusteen vaihtuminen kartalta toiselle

Suunnistusperusteen vaihtuessa kartalta toiselle tulee vaihtopisteen ilmetä molemmilta kartoilta tai vaihtopiste on merkittävä maastoon.

20.5. Reitinmäärittelyperusteiden tärkeysjärjestys

Reittiä määriteltäessä ovat kilpailukartan karttamerkit ja vastaavat autosta näkyvät suunnistuskohteet maastossa ratkaisevia. Mitat ovat apukeinoja. Mikäli ei voida suunnistaa reitin välittömässä läheisyydessä olevien karttamerkkien ja vastaavien maastossa selvästi havaittavien suunnistuskohteiden avulla, valitaan ajettava reitti mittaamalla viimeisestä reittiä ajaen käytettävissä olevasta suunnistuskohteesta.

20.6. Karttavirheet

Karttavirheiden käyttö suunnistusta vaikeuttavana tekijänä on ehdottomasti kielletty. Karttavirheiden vaikutus on eliminoitava lisäselvityksin. Karttavirhe on kyseessä silloin, kun kartalla on sellaisia karttamerkkejä, joille ei löydy vastinetta maastossa.

20.7. Käytettävä tarkkuus

Jos suunnistus perustuu pelkästään mittaukseen, käytetään tarkkuutena 1 mm kartalla ja mittakaavan mukaisista vastaavaa eroa maastossa, kuitenkin vähintään 10 m. Tällöin vaihtoehtoisten urien tulee olla erillään toisistaan mittakaavan mukaisesti vähintään 1 mm kartalla vastaavan matkan verran.

Reitinmäärittelyviivan paksuuden tulee olla karttamerkkeihin ja käytettävään tarkkuuteen nähden sopiva.

Yleisesti käyttöön otettua tieoikaisu on käytettävä, ellei järjestäjä muutoin reittiä selvästi toisin määrittele. Suomen Tiekartalla suunnistettaessa ajetaan käyttöön-otettuja tieoikaisuja pitkin.

20.8. Kartat

Käytettävien karttojen mittakaavat on ilmoitettava kilpailukutsussa tai viimeistään lähtöluettelossa. Kilpailukutsussa ilmoitetut kartat ja järjestäjän antamat kartat ovat virallisia kilpailukarttoja. Suunnistuksen tulee perustua virallisiin kilpailukarttoihin.

Itse tehdyissä autosuunnistuskartoissa on käytettävä oheisen kuvan mukaisia erikoismerkkejä. Lisämerkkejä käytettäessä ne on ilmoitettava viimeistään lähtöluettelossa, ja niiden on oltava esillä lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla.

Värillisillä alueita käytettäessä selventävinä karttamerkeinä, pitää värien käyttö ilmoittaa lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla.

Autosuunnistuskarttoja piirrettäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota karttamerkkien kokoon ja polkujen risteysten piirrostapaan. Vaihtopistemerkinnät, mittakaavat tai karttanumerot eivät saa peittää oleellisia karttamerkkejä. Kartat pitää sijoittaa karttapolhjalle riittävän selkeästi erilleen.

Sanallisia selvityksiä, viivapiirroksia tms. järjestäjä saa käyttää vain kartan ohella lisäselvityksenä.

Kilpailijalla saa olla kilpailualueesta järjestäjän jakamien karttojen lisäksi ainoastaan Suomen Tiekarttoja (1:200 000 ja 1:250 000 (uusi GT)). Järjestäjän jakaman kilpailukartan kopiointi ja muuntaminen eri mediaan tai formaattiin kilpailun aikana on kielletty. Kun kilpailukarttana käytetään Suomen Tiekarttaa, on käytettävä sen uusinta painosta.

20.9. Reittiä koskevia määräyksiä

Reitti muodostuu siirtymä- ja suunnistusosuuksista. Siirtymäosuudet on kerrottava ajomääräyksessä ja esitettävä pistevälien esityksen yhteydessä. Suunnistusosuudet esitetään 1:5 000-, 1:10 000-, 1:20 000- ja 1:25 000-kartoilla. Edellä lueteltujen karttojen lisäksi siirtymäosuuksilla voidaan käyttää alkuperäisiä 1:50 000-, 1:100 000-, 1:200 000- ja 1:250 000-karttoja. Siirtymäosuuksilla olevat aikatarkastusasemat tarkkailevat vain saapumisenakkoa.

Siirtymäosuuksilla voi olla myös tarkkailuasemia ja MRT-asemia art. 40.2:n tarkoituksessa.

Valta- tai kantatieosuudet sallitaan suunnistusosuuksilla vain maastovalvojan luvalla. Niistä on aina tarvittaessa varoitettava reittiopirroksesta ja maastossa kilvellä. Kääntyminen valta-, kanta- sekä vilkkaalta maantieltä on suunnistusosuuksilla merkittävä tarvittaessa kääntymiskilvellä. Vasemmalle kääntymistä on pyrittävä välttämään yleisillä teillä varsinkin paikoissa, joissa muun liikenteen käyttämä nopeus on suuri.

20.10. Eri luokkien reitit

M- ja A-luokkien reitti on vaativin, B-luokan reitti tätä helpompi ja C-luokan reitti helpoin.

Mikäli eri luokkien reitit poikkeavat toisistaan, on kuitenkin reitit esitettävä omilla erillisillä ajomäärityksillä.

Lähtöjärjestys: C-luokka lähtee reitille ensin. Mikäli luokat lähtevät samaan aikaan, on C-luokan käytävä ensin kaikilla niillä alueilla, joiden voidaan olettaa olevan siviilialueilla ajamattomana kuntoon.

Suomen NEZ-osakilpailussa M- ja A-luokat ajavat saman reitin kuin NEZ-luokkiin ilmoittautuneet kilpailijat.

ITSETEHTYJEN AUTOSUUNNISTUSKARTTOJEN ERIKOISKARTTAMERKIT

	lähde, kaivo		sininen	vesialue
	tyynyri, romu tai muu vastaava		keltainen	avoin alue, pelto
	tolppa, salko, pylvä		vihreä	metsä tai muu korkea kasvillisuus
	yksittäinen kivi tai lohkare		ruskea	hiekkai- tai sora-alue
	sähkölinja ja voimalinja (+ tolppa)			
	autosta havaittava kuoppa tai suppa			
	maavalli			
	irtomaarinne			
	jyrkänne			
	aita			
	muuntaja			
	oja, silltarummun aukko			
	kuviöraja			
	kovapintaisen alueen reuna esim. kenttä, P-alue			
	tie			
	pieni tie, vahva ajoura			
	ajoura, ajopolku			
	pieni polku			
	raunio, katos tai betoniantura			
	seinällinen kylmä rakennus			
	teollisuusrakennus			
	lämmin asuinrakennus			
	yksittäinen puu			
	pieni kasa			
	pino			
	selvästi autoon havaittava polunristeys			
	vaikeasti autoon havaittava polunristeys			
	silta			
	kilpailukohtainen erikoismerkki, jonka merkitys on kerrottava lähtöluettelossa ja lähtöpaikan virallisella ilmoitustaululla, esim. X = krepattu puu			

30. Suoritusajan määrittely

30.1. Jaksottainen ajo

Kilpailu ajetaan jaksottaisena siten, että kunkin jakson lopussa on julkinen aikatarkastusasema (JAT, EMIT-JAT tai maali). Julkiselta aikatarkastusasemalta kilpailija lähtee uudella lähtöajalla ja asema on samalla seuraavan jakson alkupiste ja ajomääritteissä numeroitu vaihtopiste. Lähtöjärjestys kullekin jaksolle on sama kuin saapumisjärjestys edellisen jakson päässä.

Julkinen aikatarkastusasema voidaan toteuttaa seuraavilla neljällä eri tavalla:

1. JAT merkitsee tuloajan ja antaa uuden lähtöajan kilpailukorttiin sekä mahdollisia ajomääritteitä. Tasaminuutteja olevan lähtöajan pitää olla myöhäisempi kuin kilpailijan saapumisaika ko. asemalle.

Lähtijöiden välin tulee normaalisti olla vähintään 2 min. Mikäli autoja saapuu jonossa asemalle, voidaan ne poikkeuksellisesti lähettää 1 min välein.

2. EMIT-JAT:lla tuloaika leimataan tuleimasimella ja kilpailija merkitsee todellisen leimausajan kilpailukorttiin. EMIT-JAT:n tuloaika on seuraavan jakson uusi lähtöaika, johon lisätään ajomäärityksessä ilmoitettava tasaminuutteja oleva lähdön lisäaika (JAT+2 min). Lisäaikaa on annettava vähintään 2 minuuttia.

3. EMIT-JAT:ita kilpailija siirtyy leimausajan jälkeen EMIT-MLA:lle, joka antaa uuden lähtöajan kilpailukorttiin sekä mahdollisia ajomääritteitä. Lisäksi kilpailijan tulee leimata EMIT-kortti annetulla lähtöajalla ja aika-leimasta käytetään lähtöaikana tuloksen laskemiseen.

4. EMIT-JAT:ita kilpailija siirtyy leimausajan jälkeen EMIT-ULA:lle, jossa kilpailija itse valitsee uuden lähtöajan jaksolle. Uusi lähtöaika on tasaminuuttiaika ja se on valittava viimeistään EMIT-JAT'in tuloajan minuutit + 4 minuuttia. Kuitenkaan samaa lähtöaikaa ei voi valita edellä lähtevän kilpailijan kanssa, jolloin sallitaan seuraavan vapaan tasaminuutin valinta lähtöajaksi. Kilpailija leimaa EMIT-kortin valitsemallaan lähtöajalla ja kirjoittaa lähtöajan kilpailukorttiin. Aikaleimasta käytetään lähtöaikana tuloksen laskemiseen.

Jakson alku- ja loppupisteen välillä olevassa numeroidussa vaihtopisteessä kilpailijalle voidaan ajomäärityksessä määrätä uusi lähtöaika, joka perustuu edellisen jakson lopussa annettuun uuteen lähtöaikaan (esim.: uusi lähtöaika pisteessä 12 = JAT 4:n lähtöaika + 15 min).

30.2. Jaksot ja tauot

Kilpailussa tulee olla vähintään 15 min tauko jokaista täyttä kahta tuntia kohti.

Jakson kesto ilman taukoja saa olla korkeintaan 40 min. Jakson kokonaiskesto (sisältää mahdollisen lähdön lisäajan (JAT+) ja tauot) on ilmoitettava ajomäärityksessä minuutin tarkkuudella seuraavaan täyteen minuuttiin pyöristettynä myöhästymisrajojen täyttymisen laskemista varten. EMIT-JAT:n tuloajasta (= uusi lähtöaika) tai EMIT-ULA:n tai EMIT-MLA:n lähtöajasta alkaen lasketaan jakson kokonaiskesto ja ilmoitetaan ajomäärityksessä minuutin tarkkuudella seuraavaan täyteen minuuttiin pyöristettyä myöhästymisrajojen täyttymisen laskemista varten.

30.3. Mittarintarkistusmatka

Mittarintarkistusmatka on järjestäjän määrittelemä välimatka kilpailun mittaamiseen käytetyllä tekniikalla, jolla kilpailija voi tarkistaa oman matkamittarinsa ja reitin mittaamiseen käytetyn menetelmän suhteellisen poikkeaman. Mittarintarkistusmatka ajetaan ennen kilpailua tai kilpailun aikana reitin osana aika-ajona ennen ensimmäistä keskinopeusajolla ajettavaa pisteväliä. Mittarintarkistusmatkalla ei saa olla tarkastusasemia.

Kilpailureitin mittaus on suoritettava 10 metrin tarkkuudella.

Mittarintarkistusmatkan suosituspituus on 4-5 km. Sen päähän on varattava riittävästi aikaa tarpeellisten laskutoimitusten suorittamiseen.

30.4. Keskinopeusajo

Keskinopeusajossa vaihtopistevälille annetaan nopeus, jota kilpailijan on pyrittävä noudattamaan. Keskinopeudella ajettaessa aikatarkastusasema voi sijaita missä tahansa vaihtopistevälillä. Sen näköpiirissä ei saa pysähtyä (katso art. 40.7.). Kilpailu voidaan ajaa joko kokonaan tai osittain keskinopeusajona. Mikäli C- tai B-luokassa käytetään jollakin pistevälillä keskinopeusajoa, on myös ko. pistevälin suoritusajaksi ilmoitettava ajomäärityksessä.

30.5. Aika-ajo

Aika-ajossa vaihtopistevälille annetaan ajoaika. Ajoaika ei edellytä tasaista nopeutta. Aika-ajolla ajettaessa aikatarkastusasema voi sijaita vain vaihtopisteessä. Sen näköpiirissä saa pysähtyä. Kilpailu voidaan ajaa joko kokonaan tai osittain aika-ajona.

30.6. Nopeusrajoitusalueet

Mikäli kahden vaihtopisteen välillä on nopeusrajoitus, joka on alhaisempi kuin annettu nopeus, on järjestäjän huolehdittava siitä, että:

1. Annetaan lisäaikaa niin, että kilpailija voi saapua näiden pisteiden välillä olevalle aikatarkastusasemalle ihannesaapumisaikana sallittuja nopeuksia käyttäen.
2. Mikäli lisäaikaa ei anneta (jos nopeusrajoitusalue on esim. lyhyt), on aikatarkastusasema sijoitettava riittävän kaus nopeusrajoituksen päättymisestä, jotta kilpailija voi saada ajan kiinni kohtuullisia nopeuksia käyttäen.

Yleisrajoituksesta poikkeavan nopeusrajoituksen alkamisesta on ilmoitettava ajomääritteissä, mikäli sitä ei ole osoitettu reitin varrella liikennemerkillä.

30.7. Virhevapaa aika

Virhevapaa aika on kilpailijalle sallittu poikkeama ihannesaapumisaikasta aikatarkastusasemilla (kelloluokema yms. satunnaisten virheiden takia). Tätä aikaa pienempiä kellovirheitä ei tarvitse korjata.

30.8. Ihanneajoaika

Ihanneajoaika on järjestäjän laskema ja määrittelemä aikatarkastusasemien tai vaihtopisteiden välinen suoritus aika.

30.9. Ihannesaapumisaika

Ihannesaapumisaika on järjestäjän laskema saapumisaika aikatarkastusasemalle tai vaihtopisteeseen.

30.10. Myöhästymisraja

Jaksokohtainen myöhästymisraja on 60 min. Mikäli yli 1/4 luokan maaliin saapuneista kilpailijoista ylittää jaksokohtaisen myöhästymisrajan jollakin jaksolla, pitenee kyseisen jakson myöhästymisraja automaattisesti 30 minuutilla. Arvokilpailuissa jaksokohtaisen myöhästymisrajojen pitää olla samoista arvokilpailupisteistä ajaville luokille samat. Kilpailijamäärän laskenta suoritetaan luokkakohtaisesti ja pidennys tehdään kaikille luokille, jos yksikin luokka sitä edellyttää. Kilpailijat saavat olla em. ajan myöhässä jakson ajomääräyksessä ilmoitetusta kestoajasta ilman, että heidät katsotaan keskeyttäneiksi.

Kilpailussa, jonka kokonaisaika on alle 2 tuntia, on kokonaismyöhästymisraja 60 min, muuten 120 min. Kokonaismyöhästymisen lasketaan ajettujen jaksojen yhteenlasketuista ajomääräyksissä ilmoitetuista kestoajoista. Tähän aikaan verrataan kilpailijan käyttämää yhteenlaskettua aikaa.

Mikäli yli 1/4 luokan maaliin saapuneista kilpailijoista ylittää kokonaismyöhästymisrajan, se pitenee automaattisesti 60 minuutilla. Arvokilpailuissa kokonaismyöhästymisraja pitää olla samoista arvokilpailupisteistä ajaville luokille sama. Kilpailijamäärän laskenta suoritetaan luokkakohtaisesti ja pidennys tehdään kaikille luokille, jos yksikin luokka sitä edellyttää.

Mikäli kilpailun pituuden tai vaikeuden vuoksi on tarpeen, järjestäjä voi pidentää myöhästymisrajaa. Noudatettava raja on tällöin ilmoitettava viimeistään 30 minuuttia ennen luokan ensimmäisen kilpailijan lähtöaikaa lähtöpaikan ilmoitustaululla.

Hyväksytyt tietokone kesto lisätään kilpailijan jaksokohtaiseen myöhästymisrajaan ja kokonaismyöhästymisrajaan.

30.11. Lähtö ja maali

Lähtö ja maali katsotaan soveltuvin kohdin aikatarkastusasemiksi.

40. Tarkastusasemat ja niiden toiminta

40.1. Sallitut tarkastusasemat

JAT-asema on ajomääritteissä ilmoitettu paikka, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa aikamerkintöjä varten, EMIT-korttia ei leimata.

EMIT-JAT -asemalla kilpailijan on suoritettava aikaleimaus ja kirjoitettava todellinen leimausaika kilpailukorttiinsa.

EMIT-ULA -asemalla kilpailijan on kirjoitettava itse valitsemansa lähtöaika kilpailukorttiinsa ja suoritettava aikaleimaus valitsemallaan lähtöajalla.

EMIT-MLA -asema merkitsee kilpailukorttiin vain uuden lähtöajan ja kilpailijan on suoritettava aikaleimaus lähtöajalla.

AT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa aikamerkintää varten, EMIT-korttia ei leimata.

EMIT-AT -asemalla kilpailijan on itse suoritettava aikaleimaus ja kirjoitettava todellinen leimausaika kilpailukorttiinsa.

JRT-asema on ajomääritteissä ilmoitettu paikka, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa merkintää varten, EMIT-korttia ei leimata.

RT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on merkittävä itse RT:n tunnus kilpailukorttinsa.

MRT-asema on ennalta ilmoittamattomassa paikassa, missä kilpailijan on esitettävä kilpailukorttinsa merkintää varten.

Leima-asema on ennalta ilmoittamaton paikka, missä kilpailijan on leimattava kilpailukorttinsa kilpailun järjestäjän asettamalla reittileimasimella. Mikäli kilpailun järjestäjä käyttää leima-asemana pihtileimasinta, kilpailija voi halutessaan kirjoittaa samalle riville kilpailukorttiin sanan LEIMA tai kirjaimen L.

Järjestäjän on huolehdittava valvonnasta kilpien ja EMIT-leimasimien säilymiseksi kilpailun aikana.

40.2. Tarkkailuasema

Tarkkailuasema on ennalta ilmoittamaton paikka, missä tarkkailiaan kilpailijan suoritusta, ajotapaa tms. Tarkkailukohteen jälkeen on kilpailija välittömästi pysäytettävä ja virheellinen suoritus ilmoitettava. Pysäytyksen tekee MRT-asema, joka ilmoittaa virheellisen suorituksen.

40.3. Tarkastusasemien sijoittaminen

Julkiset asemat ja aikatarkastusasemat on sijoitettava suunnistuksellisesti helppoon maastokohtaan. Julkiset asemat voidaan sijoittaa vain numeroituun vaihtopisteeseen.

EMIT-ULA tai EMIT-MLA sijoitetaan noin 30-100 metriä EMIT-JAT:in jälkeen ja merkitään tuloaseman kanssa samalla vaihtopistenumera. Vaihtopisteiviivat piirretään kartalla molempiin leimauspisteisiin.

EMIT-ULA tai EMIT-MLA toimii seuraavan pistevälin lähtöpisteenä, josta mitataan pistevälin matka ja lasketaan aikalaskelmat. Samalla vaihtopistenumera

merkityn EMIT-JAT:n ja EMIT-ULA:n tai EMIT-MLA:n väliin ei saa sijoittaa muita tarkastusasemia. Lisäksi ajomääräykseen on merkittävä, jos jakson alussa käytetään EMIT-ULA:ta tai EMIT-MLA:ta.

RT voidaan sijoittaa suunnistusosuudella mihin tahansa reitin kohtaan, jossa sen läpiajamiselle tai sivuuttamiselle on riittävät suunnistusperusteet. Tällainen peruste on kartalla oleva ja vastaava autoon näkyvä kohde aseman välittömässä läheisyydessä, ajosuunnassa ennen asemaa tai viimeisessä reitin vaihtoehtoisesa eroamispaikassa. Suunnistusperusteena voi soveltuvin osin olla myös reitin muoto tai ajettava mitta § 20.7:n määräyksen puitteissa.

Vierekkäisistä vaihtoehtoista urista molemmille aseman saa sijoittaa vain silloin, kun suunnistus niille perustuu karttamerkkeihin ja vastaaviin autosta näkyviin maastokohteisiin.

Kilpailun reittien ulkopuolelle sijoitettujen asemien käyttö on kiellettyä.

40.4. Tarkastusasemien merkitseminen

AT ja EMIT-AT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 12. EMIT-AT:n aikaleimain sijaistaa aina ajouran vasemmalla puolella.

RT merkitään maastoon kilvillä n:o 13 ja 14 siten, että kilpi n:o 13 on ajouran vasemmalla puolella ja kilpi n:o 14 ajouran oikealla puolella. RT:n kilpien teksti on suunnattava tulosuuntaan siten, että molemmat kilvet näkyvät autoon ilman erityistoimenpiteitä ajettaessa oikeaa reittiä.

MRT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 13.

LEIMA merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 15. Reittileimasin sijaistaa ajouran vasemmalla puolella siten, että leimaus voidaan suorittaa autosta.

JAT merkitään maastoon kilvellä n:o 16.

EMIT-JAT merkitään maastoon ajouran molemmille puolille sijoitettavilla kilvillä n:o 16 ja aikaleimasin sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

EMIT-ULA merkitään maastoon ajouran vasemmalle puolelle sijoitettavalla kilvellä n:o 20 ja aikaleimasin sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

EMIT-MLA merkitään maastoon ajouran vasemmalle puolelle sijoitettavalla kilvellä n:o 16 ja miehitetty asema sekä aikaleimaus sijoitetaan aina ajouran vasemmalle puolelle.

Kaikilla EMIT-JAT:illa ei tarvitse käyttää EMIT-ULA:ta tai EMIT-MLA:ta.

JRT merkitään maastoon kilvellä n:o 17.

Lähtöpiste merkitään kilvellä n:o 18. Maali merkitään kilvellä n:o 19.

Tarkastusaseman kilpiä ei saa kilpailun aikana siirtää. Lähtöpaikalla on oltava nähtävillä mallikilvet vähintään asemakivistä 12, 13 ja 14.

40.5. Tarkastusasemien toiminta-aika

Tarkastusasemat aloittavat toimintansa viimeistään 15 min ennen ensimmäisen kilpailijan ihannesuoritusaikaa ja lopettavat sen, kun viimeisen kilpailijan myöhästymisraja on kulunut umpeen tai kaikki kilpailijat ovat käyneet asemalla.

40.6. 0-auto

Kaikkien luokkien reitit on tarkastettava järjestäjän toimesta kokonaan läpi ajaen asemien toiminta-aikana ennen ensimmäistä kilpailijaa.

0-auton tehtävänä on tarkistaa asemakilpien näkyvyys ja asemien toiminta. 0-autossa suositellaan käytettäväksi kilpailun maastovalvojaa.

40.7. Saapuminen aikatarkastusasemalle

JAT:n ja EMIT-JAT:n näköpiirissä saa aina pysähtyä. Saatuaessa AT:lle ei aseman tarkastusasemalle vääristä suunnasta (kilpailijan "selkäpuolelta"), hänelle ei anneta merkintää vaan ilmoitetaan "väärä suunta".

Jos tehtävään on varattu suoritus-aika, pistevälin päätepisteessä sijaitsevan AT:n näköpiirissä saa pysähtyä. Mikäli AT on näkyvissä sellaisen vaihtopisteen jälkeen, jota ennen on suoritus-aika, saa kilpailija pysähtyä ennen ko. vaihtopistettä aseman näköpiirissä.

Kilpailukortti on tuotava ajamalla aikatarkastusasemalle kilpailuparin kilpailuun hyväksytyllä autolla.

40.8. Väärältä suunnalta saapuminen

Kaikki tarkastusasemat voivat tarkkailla oikean reitin käyttöä. Jos kilpailija saapuu tarkastusasemalle väärästä suunnasta (kilpailijan "selkäpuolelta"), hänelle ei anneta merkintää vaan ilmoitetaan "väärä suunta".

40.9. Saapumisaika

Saapumisaika on se hetki, jolloin auton keula ohittaa tarkastusasemakilven tai auto pysähtyy AT:n näköpiirissä. EMIT:ää käytettäessä saapumisaika on EMIT-kortin todellinen leimausaika.

Jos useampi auto saapuu asemalle jonossa, otetaan ensimmäiselle aika ja lisätään muille jonossa oleville 2 s / auto. Tällöin on erityisesti tarkkailtava, ettei jonon päähän tule autoa/autoja, jolla/joilla on jo eri saapumisaika (jonon päähän pysähtymishetki).

40.10. Merkintä kilpailukorttiin ja EMIT-kortin leimaus

Kun miehitettyä tarkastusasemalla tehdään merkintä kilpailukorttiin, on kilpailijan velvollisuutena tarkastaa merkinnän oikeellisuus. Virheen sattuessa siitä on välittömästi huomautettava asemahenkilölle, jonka on korjattava virhe.

Kilpailijan kaikki aseman toimintaa koskevat huomautukset on kirjattava asemapöytäkirjaan. Mahdolliset selvitykset tekee kilpailun johto. Miehittämättömän reititarkastusaseman tunnus on merkittävä kilpailukorttiin aseman ohituksen tapahtumaa pyyhkimättömän jäljen jättävällä kynällä § 10.9:n mukaisesti seuraavalle tyhjälle riville.

Leima-asemalla kilpailijan on tehtävä leimaus kilpailukorttinsa seuraavalle tyhjälle riville järjestäjän asentamalla reitilleimaisimella § 10.9:n mukaisesti. (pihtileimasin + teksti LEIMA tai L, katso 40.1.)

EMIT:ää käytettäessä kilpailija tekee itse aikatarkastusaseman aikamerkinnän kilpailukorttinsa seuraavalle tyhjälle riville. EMIT-AT:lla tai EMIT-JAT:illa kilpailija kirjoittaa vain tuloaikamerkinnän. Kirjatun ajan oikeellisuus on kilpailijan vastuulla ja kilpailukorttiin on kirjoitettava todellinen leimausaika.

EMIT-ULA:lla kilpailija kirjoittaa vain lähtöaikamerkinnän. EMIT-MLA:lla asemamies kirjoittaa lähtöaikamerkinnän.

Mikäli kilpailijan EMIT-kortti on vioittunut kilpailijasta riippumattomasta syystä, eikä EMIT-kortista voida lukea leimausaikoja, voidaan kilpailun johdon päätöksellä kilpailijan tulos laskea kilpailukorttien aikamerkinnöistä.

EMIT-kortin aikoja ja kilpailukorttiin kirjoitettuja leimausaikoja voidaan tarkkailla jälkikäteen.

40.11. Aikatarkastusaseman pöytäkirja

Miehitettyä aikatarkastusasemalla on pidettävä pöytäkirjaa, johon tehdään kilpailukorttia vastaavat merkinnät autojen saapumisjärjestyksessä. Mahdollisten eroavuuksien sattuessa on pöytäkirja ratkaiseva, elleivät muut tosiseikat asiaa toisin osoita.

40.12. Kilpailupaperien jakaminen

Lähtöpaikan ilmoitustaululla on oltava luettelo sekä lähdössä jaettavista ajomääritteistä että reitin varrella ajomääritteitä jakavista julkisista asemista (JAT, EMIT-MLA ja JRT) ajopaperimäärineen. Ilmoitustaululla on esitettävä Tiekartalle rajattuna kilpailualue.

Mikäli ajomääritteitä (poislukenun lisäajo-ohjeet ja lisämääräykset) jaetaan reitin varrella, ne on jaettava julkisilla asemilla. Ajomääräyksessä on mainittava jaettavien papereiden määrä ja jakoaika.

Mikäli kilpailija ei saa kaikkia ajomääräyksessä mainittuja papereita niitä jakavalta asemalta, on siitä ilmoitettava välittömästi jakopaikalle. Myöhemmin tehtyjä huomautuksia ei oteta huomioon.

40.13. Viallinen tarkastusasema

Mikäli reitillä on viallinen reititarkastusasema (tunnusnumero RT-asemalla tai leimasin leima-asemalla puuttuu tai on rikkoutunut) kilpailukorttiin merkitään R-kirjain. Kuitenkin, jos vasemman puolen kilpi nro 13 on pystyssä ja oikean puolen numerotunnus on nähtävissä tulematta autosta ulos (kilpi ei ole kaatuneena numeropuoli alaspäin) asemaa ei pidetä viallisena. Viallisesta tarkastusasemasta ei voi saada virhepisteitä.

OHJEIKSI: R-kirjainta kilpailukortissa ei tulkita sutuksi, mikäli todetaan kilpailijan olleen väärällä RT-asemalla, vaan asia tulkitaan kilpailijan eduksi (ylimääräinen ei rankaise). Epäselvässä tapauksessa kilpailunjärjestäjän tulee kuulla kilpailijoita ja tarkastaa aseman kunto.

EMIT:ää käytettäessä viallisella aikatarkastusasemalla (EMIT-AT tai EMIT-JAT) merkitään saapumisaika kilpailukorttiin ja riville on sallittu kirjoittaa lisäksi R-kirjain. EMIT-ULA:lla merkitään tasaminuutti lähtöaika kilpailu-

korttiin.

Vialliselta EMIT-AT tai EMIT-JAT -asemalta ei voida antaa kyseisen luokan kilpailijoille aikavirhepesteitä, mutta

EMIT-JAT:lla (huomioi EMIT-ULA) itse merkittyä aikaa voidaan käyttää uutena lähtöaikana. Tarkoituksellinen kilven kaataminen merkitsee kilpailusta sulkemista.

50. Kilpailijoita koskevia määräyksiä

50.1. Osanotto-oikeus

Kaikki vähintään peruskilpailulisenssin haltijat tai tutustumislisenssin lunastavat voivat osallistua autosuunnistuskilpailuihin, ellei kilpailukutsussa ole esitetty tätä tarkoittavia rajoituksia.

Pari ei ole arvokilpailuissa sarjapistekeloinen, jos toinen tai molemmat kilpailevat tutustumislisenssillä.

50.2. Roolit

Kilpailuparin muodostavat kuljettaja ja kartanlukija. Tehtävien vaihto kilpailun aikana on kielletty lukuun ottamatta tapauksia, joissa ollaan siirtämässä tieltä suistunutta tai kiinni jäänyttä autoa reitin välittömälle jatkoosalle. Lisähenkilöstö on kielletty.

50.3. Osanotto ja vastuu

Autosuunnistuskilpailuissa ja -harjoitusajoissa ajetaan yleisen liikenteen joukossa Suomen tieliikenneasetusten alaisena. Kuljettajalla tulee olla voimassa oleva ajokortti. Kartanlukijalle ei ole ikä eikä ajokortti vaatimusta. Osanotto niihin tapahtuu kilpailijan omalla vastuulla. Järjestäjä ei ole vastuussa kilpailijan toiminnasta.

Autokunnassa, jossa on mukana alaikäinen henkilö, toisen tulee olla vähintään 18-vuotias, joka toimii alle 18-vuotiaan nuoren huoltajana kilpailussa. Huoltaja vastaa täysimääräisesti huollettavan menettelyistä tai laiminlyönneistä AKK:lle, kilpailunjärjestäjälle tai muulle osapuolelle aiheutetusta vahingosta, huoltajan tuottamuksesta riippumatta.

50.4. Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen on tehtävä KIT-järjestelmän kautta kilpailukutsun mukaisesti. Ilmoittautumisen yhteydessä on kilpailijoiden lisäksi ilmoitettava seura, kilpailuluokka ja automerkki. Ilmoittajalisenssiä ei tarvita. Epätäydellinen ilmoittautuminen voidaan tulkita jälki-ilmoittautumiseksi. Kilpailupari ajaa siinä luokassa, missä kartanlukija on ilmoittautumisajan päättyessä.

Kilpailukutsussa on mainittava kilpailutoimiston puhelinnumero.

50.5. Jälki-ilmoittautuminen

Kilpailun järjestäjä voi ottaa kilpailuun jälki-ilmoittautuneita enintään 50 %:n maksukorotuksella. Jälki-ilmoittautumisen peruuttaminen ei edellytä ilmoittautumismaksun takaisinsaamista. SM-, Cup- tai NEZ-osakilpailuihin ei voi jälki-ilmoittautua.

Mikäli jompi kumpi kilpailijoista ilmoittautumisajan päätyttyä vaihtuu ko. kilpailuun ilmoittautumattomaan kilpailijaan, säilyy arvonnassa saatu lähtönumero edellyttäen, että kilpailijaparin luokka ei muutu. SM-, Cup-, tai NEZ-kilpailun laadinnassa tai arvonnassa saatu lähtönumero ei muutu.

50.6. Ilmoittautumisen peruuttaminen

Ilmoittautumisen peruuttaminen on suoritettava viimeistään tuntia ennen omaa lähtöaikaa. Peruutusilmoitus voidaan tehdä myös puhelimitse kilpailutoimistoon. Puhelimitse tehty peruutusilmoitus on vahvistettava kirjallisesti (esimerkiksi sähköpostilla tai tekstiviestillä) kolmen (3) päivän kuluessa. Mikäli ilmoittautumisen peruuttaminen tehdään ennen ilmoittautumisajan päättymistä, järjestäjä on velvollinen palauttamaan kilpailijalle häneltä mahdollisesti jo perityn osanottomaksun kuluilla vähennettynä.

Tuomariston puheenjohtajan on ilmoitettava syyt ilmoittamatta kilpailusta poisjääneiden nimet AKK:lle. Järjestäjä on oikeutettu perimään näiltä kilpailijoilta ilmoittautumismaksun.

60. Kilpailijan luokitus autosuunnistuksessa

60.1. Kilpailuluokat

Kilpailuja järjestetään luokissa M, A, B ja C. Harjoitusajoissa voidaan ajattaa myös luokkaa E (aloittelijat) ja L (mopoautot / kevyt nelipyörä L6e).

Kilpailukutsussa on ilmoitettava luokat, joissa kyseisessä kilpailussa kilpailaan.

Kilpailuluokat M ja A voidaan yhdistää.

60.2. Voimassaolo

Kilpailijan luokitus 1.1. on se, minkä edellisen vuoden säännöt edellyttävät hänellä olevan. Luokituspisteet nollautuvat vuodenvaihteessa.

60.3. Vaatimukset nousuun luokissa

Kaikissa autosuunnistuskilpailuissa paitsi harjoitusajoissa jaetaan luokituspisteitä kartanlukijoille luokituspiste-
taulukon mukaisesti. Kilpailijan on itse pidettävä kirjaa luokituspisteistään.

Luokkanousu C-luokasta B-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana.

Luokkanousu B-luokasta A-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana. Halutessaan voi siirtyä kilpailemaan ylempään luokkaan heti nousupisterajan saavutettuaan. Myös SM-kilpailuissa loppupisteissä 10 parhaan joukkoon sijoittuva B-luokan kartanlukija luokitellaan A-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen. Myös Cup-sarjan voittava kartanlukija luokitellaan A-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen.

Luokkanousu A-luokasta M-luokkaan tapahtuu viimeistään seuraavassa vuodenvaihteessa kilpailijan saavutettua 10 luokituspistettä kalenterivuoden aikana. Halutessaan voi siirtyä kilpailemaan ylempään luokkaan heti nousupisterajan saavutettuaan. Myös SM-kilpailuissa loppupisteissä 10 parhaan joukkoon sijoittuva A-luokan kartanlukija luokitellaan M-luokkaan seuraavan kalenterivuoden alusta alkaen.

60.4. Siirtyminen

M-luokan kilpailija siirtyy A-luokkaan, mikäli hän ei kalenterivuoden aikana saa 10 luokituspistettä tai sijoitu SM-loppupisteissä 10 parhaan joukkoon. A-luokasta kil-

pailija siirtyy B-luokkaan, ellei hän saa kalenterivuoden aikana yhtään nousupistettä, ja hän tämän johdosta ilmoittaa AKK:lle kirjallisesti haluavansa siirtyä B-luokkaan. Kilpailija voi kirjallisesti anoa AKK:lta muutosta luokitukseensa.

60.5. Kuljettajat ja kartanlukijat

Kilpailuparin luokka määräytyy kartanlukijana toimivan kilpailijan mukaan. Kilpailun johto voi vain tuomariston puheenjohtajan suostumuksella hyväksyä ilmoittautumisen korkeampaan luokkaan kuin luokitus edellyttää. C-luokan kilpailija saa kuitenkin halutessaan osallistua B-luokan kilpailuihin ilman erillistä suostumusta.

60.6. Yhdistetyt luokat

Mikäli kilpailijan omasta luokastaan saama luokituspistemäärä on pienempi kuin hänen yhdistetystä luokasta saamansa pistemäärä, saa hän luokituspisteet yhdistetyn luokan mukaisesti.

60.7. Luokituspistetaulukko

Katso: Yleiset säännöt art. 53. Pistelasku, Juniorien luokanosuotaulukko.

Lähtijämäärään lasketaan luokan luokituskelpoiset parit nousupisteitä laskettaessa.

AKK:n kilpailijalisenssillä tai tutustumislisenssillä kilpailevat ovat luokituspistekelpoisia. Muille kilpailijoille ei jaeta luokituspisteitä, vaan ne siirtyvät jaettavaksi seuraaville luokituspistekelpoisille kartanlukijoille.

SM-osakilpailuissa luokituspisteet jaetaan yhdistetyn luokan mukaisesti SM-luokassa kilpaileville M- ja A-luokan kilpailijoille.

Cup-osakilpailuissa C-luokan parit katsotaan B-luokan pareiksi, joten ne saavat luokituspisteensä B-luokan mukaisesti.

NEZ-osakilpailuissa luokituspisteet jaetaan yhdistetyn luokan mukaisesti kotimaisessa NEZ-luokassa kilpaileville M- ja A-luokan kilpailijoille. Kyseiseen NEZ-luokkaan osallistuvat C- ja B-luokan parit katsotaan A-luokan pareiksi.

Mikäli kilpailija ajaa sekä NEZ- että SM-luokassa samassa kilpailussa, kilpailijan nousupisteet määräytyvät sen mukaan kummassa luokassa kilpailija saa korkeimmat nousupisteet.

70. Kilpailuja koskevia määräyksiä

70.1. Kilpailumuodot

1. NEZ-, SM- ja Cup-kilpailut
2. Kansalliset kilpailut
3. AS-sprintit. Ovat kansallisia kilpailuja. AS-sprintissä jaksot voidaan ajattaa eri järjestyksessä. Kukin jakso alkaa JRT:lta, joka ajomääritteissä on aina piste L. Vaihtopisteet numeroidaan juoksevasti jaksottain (1, 2, 3 jne.). Kukin jakso päättyy JAT:ille tai EMIT-JAT:ille. Kukin jakson ajomääräys ja kilpailukortti(t) voidaan jakaa JRT:llä ja kerätä pois jakson JAT:illa.

Oikeasta asemajärjestyksestä puuttuva RT-merkintä rankaisee joko 600 tai 300 vp:tä. Mikäli käytetään 300 vp:tä, siitä on ilmoitettava kilpailukutsussa. Kilpailijan on jaksujen välillä pysyttävä erikseen rajatulla asema-alueella. Mikäli kilpailija poistuu ko. alueelta, seuraa kilpailusta sulkeminen.

4. Harjoitusajot. Harjoitusajosta on tehtävä anomus AKK:lle KITI -järjestelmään viimeistään viikkoa ennen harjoitusajopäivää.

Kilpailut on järjestettävä sellaiseen vuorokaudenaikaan, ettei niistä aiheudu haittaa muulle liikenteelle.

Kilpailujen suositellavat kokonaisuuhaneajat ovat:

- NEZ- ja SM-kilpailut: 3-4 h
- Kansalliset ja CUP-kilpailut: 2-3 h
- AS-sprintit 1-2 h
- Harjoitusajot: 1-1,5 h

70.2. Toimitsijalisenssi

Päätoimitsijalisenssi vaaditaan kilpailuissa tuomariston puheenjohtajalta, maastovalvojalta, kilpailun johtajalta sekä ratamestarilta. Perustoimitsijalisenssi vaaditaan ympäristövastaavalta ja lisäksi arvokilpailuissa tuomareilta, sihteeriltä ja tuloslaskentapäälliköltä. Tehtäviä voi yhdistää soveltuvin osin.

Tuomariston puheenjohtajana tai maastovalvojana ei voi toimia järjestävän seuran toimitsijalisenssin haltija.

70.3. Maastovalvoja

AKK nimeää maastovalvojan kaikkiin autosuunnistuksen arvokilpailuihin. Muihin kilpailuihin maastovalvoja (kilpailukonsultin) nimeää kilpailunjärjestäjä erikseen julkaistulta maastovalvojen listalta. Hänen tehtävänsä on varmistaa kilpailun reitin sääntöjenmukaisuus, turvallisuus ja kilpailijoiden tasavertaisuus. Ilman maastovalvojan hyväksyntää ei kilpailua voida järjestää.

Arvokilpailuissa maastovalvojan sääntöjen mukaisen ennakkokäynnin (1kpl) matkakustannuksista vastaa AKK. Kilpailun aikaisen ja mahdollisten ylimääräisten ennakkokäyntien matka- ja majoituskustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

Maastovalvojan toiminta:

1. Ennen kilpailua

Maastovalvoja suorittaa kilpailun reitin valvonnan, jolloin tarkastetaan kilpailun aikataulu, ajomääräykset, ihanneaikalaskelmat, jaettavien korttien lukumäärä, reitin määritellyt, tarkastusasemat, karttapiirroksot, käytettävät mittakaavat, karttopohjien värit ja tulostuslaatu. Reittiä valvottaessa liikenneturvallisuus on huomioitava erityisesti.

Kilpailuissa saa käyttää vain maastovalvojan hyväksymää reittiä ja tarkastusasemia sekä niiden järjestelyt on toteutettava hänen hyväksymällään tavalla. Kilpailun järjestäjä on velvollinen tekemään maastovalvojan pyytämät muutokset reittiin tai tarkastusasemiin.

2. Kilpailun aikana

Maastovalvojalla on oikeus olla läsnä tuomariston kokouksissa ja esittää mielipiteensä reittiin liittyvissä asioissa. Kilpailun aikana maastovalvoja liikkuu reitillä 0-autossa tarkastaen reitin toteutuksen sekä sen, että kaikki aikaisemmin sovitut toimenpiteet on tehty.

Mikäli maastovalvoja toteaa jollakin reitin osalla puutteellisuksia tai muutoksia, maastovalvoja voi tehdä tarvittavat reitin opastukset, tarkastusasemien korjaukset tai poistamiset.

3. Raportointi

Kilpailun jälkeen maastovalvoja tekee kirjallisen raportin. Raportti tulee toimittaa tuomariston puheenjohtajalle 7 vrk:n kuluessa kilpailun päättymisestä.

70.3.1. Kilpailukonsultti

Autosuunnistuksen arvokilpailujen ulkopuolisiin kilpailuihin nimitetään kilpailukonsultti, jonka järjestäjä valitsee maastovalvojalistalta. Hänen tehtävänä on valvoa kilpailun turvallisuutta, sääntöjenmukaisuutta ja ennen kaikkea antaa neuvoja, sekä opastaa kilpailunjärjestäjää kilpailun toteutuksessa. Lisäksi kilpailukonsultti toimii kilpailun maastovalvojana ja korvaa kilpailun tuomariston.

Hänellä on velvollisuus tarkastaa ja korjata kilpailun sääntö-/kutsuluonnos ja toimittaa se AKK:lle yhdessä kilpailulupahakemuksen kanssa. Kilpailukonsultti myös ratkaisee mahdolliset kilpailuissa tehtävät vastalauseet. Jos kilpailija ei tyydy tekemänsä vastalauseen päätökseen, on hänellä mahdollisuus viedä asia sähköiseen vastalauseen käsittelyyn. Tämän asian ratkaisee autosuunnistuksen lajiryhmä sähköposti/puhelinkokouksella, kolmen vuorokauden kuluessa. Jos kilpailija on tyytymätön tähänkin päätökseen, on hänellä tämän jälkeen vetoamisoikeus. Kilpailukonsultti toimittaa kilpailukonsultin raportin kilpailusta kilpailun järjestäjälle ja lajipäällikölle neljänätoista vuorokauden kuluessa kilpailusta ja valvoo että kilpailun järjestäjä toimittaa lajipäällikölle kaikki onnettomuuksia, kilpailun johtajan päätöksiä ja vastalauseita koskevat asiakirjat.

70.4. Tuomariston puheenjohtaja

Arvokilpailuihin tuomariston puheenjohtajan nimeää kilpailun järjestäjä. Tuomariston puheenjohtajalla tulee olla voimassaoleva päätoimitsijalisenssi. Hänellä tulee hyväksyttävä kilpailun järjestäjän esittämät muut tuomariston jäsenet.

Tuomariston puheenjohtajan tulee valvoa, että kilpailuissa noudatetaan kaikkia voimassa olevia sääntöjä ja määräyksiä ja, että kilpailulla on kaikki tarvittavat viranomaisluvut. Hänellä on velvollisuus tarkastaa ja korjata kilpailun sääntö-/kutsuluonnos ja toimittaa se AKK:lle yhdessä kilpailulupahakemuksen kanssa.

Tuomariston puheenjohtaja hyväksyy järjestäjän laatiman tuomariston kokouksaikataulun sekä esityslistat.

Kilpailun jälkeen hänen tulee valvoa, että kilpailun järjestäjä toimittaa tarvittavat kilpailun asiapaperit viikon kuluessa kilpailun päättymisestä AKK:on ja kilpailun tulokset on julkaistu KITI:ssä asianmukaisesti.

Tuomariston puheenjohtaja laatii kilpailusta seurantaraportin, johon liitetään maastovalvojan laatima raportti. Raportit tulee toimittaa 14 vrk:n kuluessa AKK:lle sekä kilpailun järjestäjälle. Tuomariston puheenjohtajan matka- ja majoituskustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

70.5. Tuomarit

Tuomareilla on oikeus ja velvollisuus valvoa, että sääntöjä ja määräyksiä noudatetaan. He eivät saa ottaa kilpailuissa muita tehtäviä. Tuomariston jäsenen lukumäärä puheenjohtaja mukaan lukien on oltava pariton. Kilpailujen tuomaristot nimitetään kilpailun järjestäjän toimesta.

NEZ-kilpailun yhteydessä ajettavissa kilpailuissa yksi tuomariston jäsen saa olla ulkomainen.

70.6. Osanottomaksut

Kilpailun järjestäjä määrää osanottomaksun suuruuden. NEZ- ja SM-kilpailuissa osanottomaksu on enintään 150 euroa, Cup-kilpailuissa enintään 100 euroa.

70.7. Palkinnot

Sekä kuljettajalle että kartanlukijalle on pyrittävä jakaamaan erilliset, samanarvoiset palkinnot.

Palkittavien määrä luokittain on ilmoitettava viimeistään kilpailun virallisella ilmoitustaululla.

Kaikkien palkittavien kilpailijoiden on osallistuttava palkintojenjakoon. Pakottavassa tapauksessa luvan poissaoloon antaa kilpailun johtaja.

70.8. Tuloluettelo

Tuloluettelon hyväksyy allekirjoituksellaan kilpailun tuomariston puheenjohtaja tai tuomariston jäsen.

Tuloluettelosta tulee ilmetä kilpailijan saamat luokituspisteet sekä kilpailuun lähteneiden määrät luokittain, lähtemättä jääneet ja peruutusten syyt. Kilpailun järjestäjä julkaisee KTT-järjestelmässä kilpailun kohdalla, täydelliset tulokset joihin kuuluu jaksokohtaiset tulokset sisältäen aikapiste-erittelyn ja luokituspisteet.

70.9. Kilpailun peruuttaminen

Järjestäjällä on oikeus peruuttaa kilpailu pakottavien syiden nojalla, jolloin osanottomaksut on kokonaisuudessaan palautettava kilpailijoille.

70.10. Arvokilpailut ja niiden lähtöjärjestys

Suomen mestaruudesta tai Cup-mestaruudesta kilpailtaessa kunkin kuljettajan ja kartanlukijan lopullisiin SM- tai Cup-pisteisiin huomioidaan tulokset seuraavan taulukon mukaisesti:

- 5 järjestettyä kilpailua 3 parasta tulosta lasketaan
- 4 järjestettyä kilpailua 3 parasta tulosta lasketaan
- 3 järjestettyä kilpailua 2 parasta tulosta lasketaan
- 2 järjestettyä kilpailua 2 tulosta lasketaan

Hylätty tulos on laskettava loppupisteisiin.

Osakilpailun voittajat saavat 100 pistettä, toiseksi tulleet 96, kolmannelle 93, neljännelle 91, viidennelle 90 jne.

Mikäli kilpailijalla on useita samansuuruisia osakilpailupisteitä joista kaikkia ei voida huomioida loppupisteissä, jätetään näistä viimeisimmät huomioimatta.

Tasapisteiden sattuessa paremmuus ratkaistaan seuraavassa järjestyksessä:

1. Se, jolla on huomioon otettavista kilpailuista enemmän voittoja, toisia sijoja, kolmansia sijoja, jne.
2. Se, jolla kaikkien osakilpailuiden yhteisarjapistemäärä on suurin.
3. Se, jolla on pienimmät yhteenlasketut virhepisteet kilpailuista, joista molemmat ovat saaneet kilpailijana mukaan laskettavat pisteet. Tarkastelu tehdään kahden kilpailijan välillä kerrallaan.

Jos nämä eivät tuo ratkaisua, katsotaan sijoitus jaetuksi. Osanotto-oikeus SM-kilpailuihin on kaikilla pohjoismaisilla autosuunnistajilla luokituksesta riippumatta. SM- ja Cup -sarjapistekelpoisia ovat AKK:n kilpailijalisenssin haltijat.

Osanotto-oikeus Cup-sarjaan on kaikilla niillä kilpailijapareilla, joiden kartanlukijoiden luokitus ensimmäisen parin ajaman osakilpailun ilmoittautumisajan päättyessä on B tai C.

Kuitenkaan pari, jonka kartanlukija on ollut luokiteltuna M-luokkalaiseksi kuluva vuotta edeltäneiden 10 vuoden aikana, ei ole Cup-sarjapistekelpoinen.

Lähtöluetteloa laadittaessa tai arvottaessa lähtöjärjestys määräytyy kartanlukijan sijoituksen mukaisesti. Kilpailijat jaetaan osakilpailuissa kahteen (2) ryhmään, jotka muodostetaan seuraavasti:

1. osakilpailu

Ryhmä 1

Edellisen vuoden SM-tulosten mukainen järjestys: 1. = n:o 1, 2. = n:o 2 jne. Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

Jos ensimmäinen osakilpailu järjestetään 15.4. jälkeen, laadittu lähtöjärjestys käännetään.

2. osakilpailu

Ryhmä 1

Parin lähtönumeron määrää korkeampi:

Edellisen vuoden SM-sijoitus tai ensimmäisen SM-osakilpailun sijoitus käännettyä lähtöjärjestyksenä. Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken.

Jos toinen osakilpailu järjestetään talvella, ryhmä 1 lähtee ensin. Edellä kerrotulla tavalla laadittua lähtöjärjestystä ei käännetä.

3. osakilpailu

Ryhmä 1

Parin lähtönumeron määrää korkeampi:

Ensimmäisen tai toisen SM-osakilpailun sijoitus käännettyä lähtöjärjestyksenä.

Mikäli sama lähtönumero määräytyy kahdelle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken. Ilman tulosta ensimmäisissä osakilpailuissa jääneet ryhmän 1 parit sijoitetaan ryhmän alkuun edellisen vuoden SM-sijoitusten mukaisesti käännettyä lähtöjärjestyksenä.

4. osakilpailu

Ryhmä 1

Parin lähtönumeron määrää:

Kilpailijaparien paremmuusjärjestys kuluvan kauden kaksi parasta osakilpailua huomioiden käännettyä lähtöjärjestyksenä.

Mikäli sama lähtönumero määräytyy useammalle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken. Ilman tulosta ensimmäisissä osakilpailuissa jääneet ryhmän 1 parit sijoitetaan ryhmän alkuun edellisen vuoden SM-sijoitusten mukaisesti käännettyä lähtöjärjestyksenä.

5. osakilpailu

Ryhmä 1

Parin lähtönumeron määrää:

Kilpailijaparien paremmuusjärjestys kuluvan kauden kaksi parasta osakilpailua huomioiden käännettyä lähtöjärjestyksenä.

Mikäli sama lähtönumero määrätty useammalle parille, lähtönumerot arvotaan parien kesken. Ilman tulosta ensimmäisissä osakilpailuissa jääneet ryhmän 1 parit sijoitetaan ryhmän alkuun edellisen vuoden SM-sijoitusten mukaisesti käännettynä lähtöjärjestyksenä.

Kaikissa osakilpailuissa ryhmään 2 kuuluvat kilpailijat, joilla ei ole edelliseltä vuodelta SM-sijoitusta eikä kuluvalta vuodelta SM- osakilpailun sijoitusta. Lähtöjärjestys ryhmän 2 sisällä arvotaan. Ryhmä 2 lähtee talvikilpailuissa (ennen 15.4. järjestetyissä kilpailuissa) ryhmän 1 jälkeen ja 15.4. tai myöhemmin järjestetyissä kilpailuissa ennen ryhmää 1.

70.11. Arvokilpailuiden ratamestareiden hyvitäminen kyseisen vuoden SM- ja Cup -pisteitä laskettaessa

Autosuunnistuksen kotimaiseen arvosarjaan kilpailijana osallistuva kilpailun ratamestari saa laskea edukseen yhdestä kyseiseen arvosarjaan tekemästään kilpailusta saman verran pisteitä kuin siitä kilpailusta, missä saavuttaa kyseisen vuoden suurimmat sarjapisteensä.

Kilpailun järjestäjän tulee ilmoittaa edellisen vuoden loppuun mennessä enintään kaksi ratamestaria, joille etu voidaan myöntää. Mikäli samassa kilpailussa ajetaan etu SM- että Cup -osakilpailu, ilmoituksen yhteydessä järjestäjä ilmoittaa myös, kumpaan sarjaan ratamestarit haluavat edun käyttä.

Mikäli ratamestari vaihtuu tämän ilmoituksen jälkeen, etu ei siirry seuraavalle ratamestarille samaan kilpailuun.

70.12 Kilpailukutsu

Kilpailukutsussa on mainittava kilpailutoimiston puhelinnumero. Kilpailukutsussa tai viimeistään kaksi viikkoa ennen kilpailupäivämäärää tulee ilmoittaa kilpailun lähtöpaikan sijaintikunta sekä arvioitu lähtöaika jokaisen luokan ensimmäiselle kilpailijalle.

70.13. Lähtöluettelo

Lähtöjärjestys on SM- tai Cup-kilpailujen ryhmä 1:tä lukuun ottamatta määrättävä arpomalla. NEZ-luokkien lähtöjärjestys laaditaan NEZ-sääntöjen määräämällä tavalla. Arvonta voidaan suorittaa myös tietokoneella. Arvontatilaisuudessa on oltava läsnä tuomariston puheenjohtaja tai tuomari sekä kilpailun johdon edustaja.

Lähtöluettelo, josta selviää lähtöjärjestyksen lisäksi ainakin lähtö-, katsastus- ja tuloslaskentapaikat, on julkaistava KITI-kisapalvelussa kilpailun kohdalla. Lähtöluetteloon suositellaan järjestystä: kuljettaja - karttanlukija - seura - auto. Lähtöluettelossa tulee mainita kunnat, joiden alueella kilpailun reitti kulkee.

Kilpailijoiden lähettämisen samalle reitille tulee tapahtua vähintään 2 min välein. Hyväksytyt jälki-ilmoittautuneet sijoitetaan luokkansa alkuun ilmoittautumisjärjestyksessä.

80. Kilpailijan varusteita koskevat määräykset

80.1. Autosuunnistuksen katsastusvaatimukset

Autosuunnistuskilpailuun saa osallistua ainoastaan ajoneuvoasetuksen mukaisessa kunnossa olevalla, määräämiskatsastetulla ajoneuvoluokkien M1 ja N1 autoilla sekä harjoitusajoihin myös ajoneuvoluokan L6e mopopuoli / kevyellä nelipyörällä. Kilpailuautossa tulee olla turvavyöt, joiden käyttö on pakollista kilpailun aikana. Jälkiasennetut kattovalot ovat kiellettyjä.

Kilpailuvarusteisiin kuuluu kaksi varoituskolmiota ja ensiapupakkaus.

Autossa tulee kuljettaa mukana öljynimeytysvarustus, jonka tulee pystyä imemään koko autossa oleva öljymäärä. Tämän lisäksi autoissa on vähimmäisvaatimuksena 13A 55B (AB II E) -luokkaan kuuluva sammutin, jonka sammutinaineen määrä on vähintään 2kg. Käsisammuttimen laukaisulaiteen varmistimen tulee olla sinetöity kiinni-asentoonsa. Sekä öljynimeytysvarustus että sammutin tulee olla luotettavasti kiinnitetty sekä helposti kuljettajien saatavilla.

Kaikissa autosuunnistuskilpailuissa harjoitusajojen lukuun ottamatta järjestäjän katsastus on pakollinen.

Autosuunnistuskilpailussa on mahdollista käyttää autoverovapaata autoa seuraavin edellytyksin:

- autolla on Suomessa voimassa oleva liikennevaikutus

- kaikki autoa koskevat asiaperit ovat mukana kilpailussa, ja ne esitetään pyydettyinä
- auton tullausta ja verovapautta koskevia lakeja ja säännöksiä tulee noudattaa niistä annettujen määräysten mukaisesti
- kaikille Trafin siirtoluvalla (ns. siirtokilvillä) ajaville autoille on suoritettava kuntokatsastus. Katsastus on suoritettava ennen kilpailuihin osallistumista, ja sen voimassaolo on yksi vuosi. Tiedot hyväksytyistä katsastuspaikoista saa AKK:sta.

80.2. Auton vaihto

Kilpailun aikana ei saa vaihtaa autoa.

80.3. Ulkopuolinen kommunikaatio

Kilpailusuoritusta edistävä muu ulkoinen elektroninen kommunikaatio kuin satelliittipaikantimien ja karttaohjelmien käyttö on kielletty kilpailun aikana. Kommunikaatiosta seuraa hylkäys.

Järjestäjällä on oikeus sijoittaa kilpa-autoon seurantalaitteita omia tarkoituksia varten.

90. Kilvet ja viitat

90.1. Autosuunnistuskilpailuissa käytettävät kilvet

Autosuunnistuksessa on käytettävä virallisia opas ja asemakilpiä. Kuvion on oltava heijastava tai kilpi on varustettava alareunaan kiinnitettyllä vähintään 2x10 cm:n mittaisella heijastusnauhalla tai -värillä. Kilpien n:o 1-9 koko on 35 x 35 cm. Kilpien n:o 10 ja n:o 11 koko on 40 x 25 cm. Pohjaväri on musta ja kuvio kirkaankeltainen tai punainen. Kuvion viivaleveyden on oltava vähintään 3 cm. Kilvet on sijoitettava siten että ne ovat sekä kuljettajan että kartanlukijan nähtävissä oikeaa reittiä tavannoista ajolinjaa ajettaessa.

- N:o 1 Kääntymistä vasemmalle osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 2 Kääntymistä oikealla osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 3 Tukkeutunutta tietä osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava tukkeutuneelle tieosuudelle viimeistään 50 m päähän tieosuuden alkamispaikasta.
- N:o 4 Suoraan ajoa osoittava opaskilpi. Kilpi on sijoitettava juuri ennen sen tarkoittamaa risteystä.
- N:o 5 Väärää tietä osoittava opaskilpi. Kilven sijoitus on harkittava tarkkaan. Korvattakoon kilpi mieluiten jo tienhaaraan asetettavalla kääntymistä osoittavalla opaskilvellä.
- N:o 6 Vaarallista tienkohtaa osoittava varoituskilpi. Kilpi on sijoitettava 20-100 m ennen vaarallista tienkohtaa. Kilven sijainti on merkittävä karttaan.
- N:o 7 Kilpailijan huomiota vaativan paikan merkki. Kilpi sijoitetaan paikkaan, joka ei ole vaarallinen, mutta joka vaatii muuten kilpailijan huomiota.

- N:o 8 Kilvityksen alkukohtaa osoittava opaskilpi, joka sijoitetaan kilvityksen alkukohtaan.
- N:o 9 Kilvityksen loppukohtaa osoittava opaskilpi, joka sijoitetaan kilvityksen loppukohtaan.
- N:o 10 Pakollista pysähtymistä osoittava kilpi.
- N:o 11 Järjestäjän asettama nopeusrajoitusta osoittava kilpi. Kilvessä on ilmoitettu nopeusrajoituksen suuruus ja rajoitusmatkan pituus.

Kilpien n:o 12-19 koko on 40 x 25 cm. Pohjaväri on musta ja teksti kirkaankeltainen tai pohja kirkaansininen ja teksti valkoinen. Kilvet on sijoitettava maastoon § 40.4:n mukaisesti.

- N:o 12 (AT tai EMIT-AT), aikatarkastusaseman kilpi.
- N:o 13 (TARK AS), tarkastusaseman kilpi.
- N:o 14 (NN), miehittämättömän reittitarkastusaseman numerotunnus - vain kaksinumeroisen tunnus sallitaan.
- N:o 15 (LEIMA), leima-aseman kilpi.
- N:o 16 (JAT, EMIT-JAT, EMIT-MLA tai EMIT-ULA), julkisen aikatarkastusaseman kilpi - kilpeen voidaan sijoittaa aseman järjestysnumero.
- N:o 17 (JRT), julkisen reittitarkastusaseman kilpi - kilpeen voidaan sijoittaa aseman järjestysnumero.
- N:o 18 (LÄHTÖ), lähdön kilpi.
- N:o 19 (MAALI), maalin kilpi.
- N:o 20 (EMIT-ULA), julkisen aikatarkastusaseman lähtöleimasin kilpi.

No 1

No 2

No 3

No 4

No 5

No 6

No 7

No 8

No 9

No 10

No 11

No 12

No 13

No 14

No 15

No 16

No 17

No 18

No 19

No 20